

Vaste Commissie voor Taaltoezicht
Warandeborg 4 – 1000 BRUSSEL

Brussel, 22 december 2015

Uw brief van:
Uw kenmerk:
Ons kenmerk: 47.106/III/PN
[...]

[...]

Mijnheer de Gedelegeerd Bestuurder,

Ter zitting van 18 december 2015 onderzocht de Vaste Commissie voor Taaltoezicht (VCT) in haar verenigde afdelingen een klacht ingediend met betrekking tot de netplannen die aan de haltes in de randgemeenten werden geplaatst omwille van het feit dat op deze plannen:

- de haltenamen “Viaduct” en “Sint-Antonius” in Kraainem en “Humaniteit”, “Langestraat” en “Drogenbos Kasteel” in Drogenbos niet met voorrang voor het Nederlands worden vermeld;
- tweetalige mededelingen niet altijd met voorrang voor het Nederlands worden vermeld (zie o.a. Bruxelles-National-Aéroport/Brussel-Nationaal-Luchthaven);
- sommige teksten drietalig N-F-E zijn (zie o.a. Legende-Légende-Legend);
- de gemeentenaam Kraainem in het Frans wordt vermeld als *Crainhem*;
- eentalige Franse namen van bestemmingen (Wavre en La Hulpe) en eentalige Engelse namen van haltes (Brussels Airport en NATO) worden vermeld.

De VCT stelt vast dat haar brieven van 13 juli en 25 september 2015, waarin uw standpunt ten aanzien van deze klacht werd gevraagd, onbeantwoord bleven.

Zij is er dus toe gerechtigd haar advies te steunen op de gegevens die haar door de klager werden meegedeeld.

*
* *

De tram- en buslijnen van de MIVB zijn gedecentraliseerde diensten van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering waarvan de activiteit niet het ganse grondgebied van het Gewest bestrijkt. Met toepassing van artikel 33 van de wet van 16 juni 1989 houdende diverse institutionele hervormingen, vallen deze diensten onder de bepalingen uit Hoofdstuk III, afdeling 3 van de bij koninklijk besluit van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken (SWT).

Bus- en tramhaltes zijn plaatselijke diensten in de zin van de SWT. De teksten, vermeldingen en benamingen die er zijn aangebracht, zijn mededelingen aan het publiek (cf. adviezen 33.442 van 22 november 2001 en 37.077 van 16 februari 2006).

Naar luid van artikel 24 van de SWT stellen de plaatselijke diensten die gevestigd zijn in de randgemeenten, de berichten, mededelingen en formulieren die voor het publiek bestemd zijn in het Nederlands en in het Frans.

Verder heeft de VCT steeds gesteld dat, in tegenstelling tot het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad, waar beide landstalen per definitie op voet van gelijkheid staan, de randgemeenten tot het eentalige Nederlandse taalgebied behoren, waar voor deze gemeenten bijzondere regelingen zijn vastgesteld die van de algemene geldende regeling afwijken. Dit betekent dat in een eentalig gebied die bijzondere regelingen er niet mogen toe leiden dat de taal van het gebied de voorrang zou verliezen, en het betekent bovendien dat die bijzondere regelingen er niet mogen op neerkomen dat de twee talen in alle opzichten worden gelijkgesteld (o.a. advies 43.102 van 20 januari 2012).

Deze zienswijze komt evenzeer tot uiting in de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof luidens welke, hoewel de SWT ten behoeve van de Franstalige inwoners in de randgemeenten in een bijzondere regeling voorzien, die regeling geen afbreuk mag doen aan het principieel eentalig karakter van het Nederlandse taalgebied waartoe die gemeenten behoren. Zulks impliceert dat de taal die er in bestuurszaken moet worden gebruikt in beginsel het Nederlands is en dat de bepalingen die het gebruik van een andere taal toestaan niet tot gevolg mogen hebben dat afbreuk wordt gedaan aan de door artikel 4 van de Grondwet gewaarborgde voorrang van het Nederlands (arrest nr. 26/98 van 10 maart 1998).

Teneinde voormelde voorrang tot uiting te brengen bestaat de VCT –adviespraktijk erin om, in casu, in het Nederlandse taalgebied de Nederlandse tekst aan de Franse tekst te laten voorafgaan, hetzij van links naar rechts, hetzij van boven naar onder (cf. adviezen 22.299 van 18 november 1992, 24.166 van 25 november 1993, 28.037B van 12 juni 1997, 43.044 van 10 juni 2011 en 43.083 van 25 november 2011 en 45.044 van 7 juni 2013).

Wat het gebruik van het Engels betreft oordeelt de VCT dat de MIVB, wanneer de berichten en mededelingen gericht zijn aan een internationaal publiek, een mededeling in het Engels mag toevoegen aan de Nederlandstalige en Franstalige mededelingen (cf. adviezen nrs. 41.076 van 18 september 2009, 41.133 van 20 november 2009 en 42.152 van 8 april 2011).

*
* *

Bijgevolg moeten alle netplannen die aan de haltes in de randgemeenten worden geplaatst in het Nederlands en het Frans, met voorrang voor het Nederlands zijn opgesteld.

Bus- en tramhaltes die gelegen zijn in de randgemeenten, zoals de haltes “Viaduct E40” en “Sint-Antonius” in Kraainem en “Humaniteit”, “Langestraat” en “Drogenbos Kasteel” in Drogenbos, moeten in het Nederlands en het Frans, met voorrang voor het Nederlands, vermeld worden op de netplannen die zich aan de haltes in de randgemeenten bevinden.

Wat het gebruik van het Engels betreft wijst de VCT erop dat een Engelse vertaling enkel mag worden toegevoegd wanneer de haltes gelegen zijn op locaties met een toeristisch of internationaal karakter, wat in casu niet het geval is (cf. adviezen 45.128 van 27 juni 2014 en 47.113 van 18 september 2015)

Wat de benaming van de halte Kraainem betreft stelt de VCT vast dat de naam van de gemeente in artikel 7 van de SWT, zowel in de Nederlandse als in de Franse tekst, Kraainem wordt gespeld. De plaatsnaam Kraainem wordt niet vertaald en iedere vertaling door de MIVB is in strijd met de taalwetgeving in bestuurszaken (cf. adviezen 45.136 van 12 december 2014 en 47.098 van 18 september 2015).

De VCT acht de klacht ontvankelijk en gegrond.

Een afschrift van dit advies wordt gestuurd aan de klager.

Met bijzondere hoogachting,

De Voorzitter,

[...]